

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

Basisschool De Pionier

Plaats : Valkenswaard
BRIN nummer : 09QJ|C1
Onderzoeksnummer : 286996
Datum onderzoek : 25 en 26 januari 2016
Datum vaststelling : 19 februari 2016

INHOUDSOPGAVE

1	SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN	5
2	TOELICHTING OP DE OORDELEN	7
3	REACTIE VAN HET BESTUUR	11
4	OPZET VAN HET ONDERZOEK	13
	BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTEEN	15
	BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE	19

1 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN

Basisschool De Pionier heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

Het onderzoek is gericht op vier hoofdvragen. Per vraag zijn de belangrijkste bevindingen:

1. *Onderwijsresultaten: Leren de leerlingen voldoende?*

- De school wil het maximale uit ieder kind halen. Dit komt tot uiting in ruim voldoende eindresultaten en in het bieden van een zo breed mogelijke ontwikkeling aan de leerlingen. De Pionier heeft hiermee grote stappen gezet in haar schoolontwikkeling sinds 2011. De onderwijsresultaten van nu zijn een stevig fundament voor het vervolg.

2. *Onderwijsproces: Geven de leraren goed les?*

- De leraren beheersen beslist de basiscompetenties van het didactisch handelen. Wel kunnen de afstemming en de differentiatie nog een verdere verdieping krijgen, om zo nog beter tegemoet te komen aan de groeiende diversiteit in onderwijsbehoeften van de leerlingen.
- Ook liggen er kansen in het versterken van de diagnostische vaardigheden van de leraren, zodat ook leerlingen waarbij de ontwikkeling al langer stagneert beter kunnen worden geholpen.

3. *Veiligheid: Is het schoolklimaat veilig voor de leerlingen?*

- De Pionier investeert aantoonbaar en met succes in een veilige omgeving voor haar leerlingen. Rust, structuur en duidelijkheid zorgen voor niet alleen voor een prettig maar ook voor een veilig schoolklimaat.

4. *Kwaliteitscultuur: Is er een goed kwaliteitsbeleid en een goede kwaliteitscultuur?*

- De kwaliteitszorg vraagt een nieuwe impuls om nog beter aan te sluiten bij de gerealiseerde verbetering en om ervoor te zorgen dat dit zo blijft. De huidige aanpak en de wijze waarop deze wordt gedocumenteerd zijn doeltreffend gebleken, maar voor de komende periode te impliciet.
- Onder de leraren heerst een positief leerklimaat, een goede onderlinge sfeer en er is sprake van een professionele cultuur. Er is doelgericht en met succes gewerkt aan het op orde krijgen van de school en er is een breed gedragen wil om zich te blijven ontwikkelen.

2 TOELICHTING OP DE OORDELEN

2.1 Kwaliteitsoordelen op de onderzochte standaarden

Hieronder staan de kwaliteitsoordelen op de standaarden per kwaliteitsgebied en een toelichting daarop. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd. Bijlage 1 geeft de portretten weer die bij de standaarden horen.

Legenda:

1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Onderwijsresultaten		1	2	3	4	5
1.1	Resultaten			•		

De school haalt ruim voldoende *eindresultaten*. Deze lagen in 2013 en in 2014 significant boven het niveau dat geldt voor scholen met eenzelfde populatie. In 2015 lagen de resultaten rond het gemiddelde. De prognose voor de huidige groep 8 is gunstig. Ook de tussentijdse opbrengsten van de afgelopen schooljaren laten overwegend voldoende scores zien. Hiermee heeft de school duidelijk een einde gemaakt aan de onvoldoende resultaten van weleer. De Pionier oriënteert zich nog op hoe de eindresultaten van vakgebieden zoals aardrijkskunde, geschiedenis en natuuronderwijs in beeld te brengen.

Onderwijsproces		1	2	3	4
2.2	Zicht op ontwikkeling			•	
2.3	Didactisch handelen			•	

De school heeft door een gedetailleerde cyclische aanpak *zicht op de ontwikkeling* van haar leerlingen. Een systematiek van toetsen en groepsbesprekingen voorziet in de adequate signalering van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Dit geldt zowel voor leerlingen die meer aankunnen als voor de groep bij wie de vorderingen achterblijven. In de groepsplannen laten de leraren zien gedifferentieerd en handelingsgericht te willen en ook vaak te kunnen werken. Een verbeterpunt is de verdieping van de

analyse, als blijkt dat de ontwikkeling van leerlingen stagneert. In de groepsplannen zijn zij vooral ingedeeld in zorgniveau 3, maar bij dit indelen ontbreekt het nog aan criteria voor uitval. Door beter te duiden waarom vooruitgang ondanks geplande leerhulp uitblijft, is een verdere verfijning mogelijk. Een meer gerichte diagnostiek dan nu het geval is, is dan noodzakelijk voor aanvullende informatie over hoe de ontstane achterstand toch kan worden ingelopen. Dit vraagt ook om dossiervorming, al dan niet als onderdeel van het groepsplan of als een aparte aanvulling hierop. De school heeft met de intern begeleider de kennis in huis om de leraren in deze diagnostische vaardigheden te bekwamen. Ook de lichte ondersteuning die het samenwerkingsverband al inzet, is hierbij functioneel.

Het *didactisch handelen* laat zien dat de leraren over voldoende basiscompetenties beschikken, sommigen beslist meer dan dat en zij zijn een goed voorbeeld voor anderen. De directeur maakt samen met de kwaliteitsondersteuner werk van incidentele en geplande groepsbezoeken. Wel is het goed om de afspraken rondom het eerder ingevoerde model directe instructie te actualiseren. Zo vinden het ophalen van voorkennis en de begeleidde inoefening wisselend plaats. Ook het leren ontwikkelen van een goed handschrift vraagt om kwaliteitseisen, om teamafspraken en om een doorgaande lijn. Verder noodzaakt de aanwezige spreiding van de vorderingen in de groepen om een extra accent op afstemming en differentiatie. Gevoegd bij het gezamenlijk streven van het team om de leerlingen plezier te geven in leren, biedt dit volop ontwikkelkansen om met elkaar het didactisch handelen verder te verdiepen. In het kader van zelfregulerend leren maken de leerlingen van groep 8 wekelijks hun eigen journaal en krant; de Pionier Koerier. Zij publiceren deze ook op internet. Hiermee passen ze eerder opgedane kennis en vaardigheden toe. Bespreekpunt is nog hoe dit onderdeel van het lesprogramma goed kan worden ingeweven in de leerlijnen van de gehele school. De drieslag kennis – begrip – toepassing is hierbij relevant om met name voor de midden- en bovenbouw na te gaan welke accenten wenselijk en reëel zijn.

Schoolklimaat en veiligheid		1	2	3	4
3.2	Veiligheid				•

Onder de leraren is er een unaniem gedragen streven naar optimale veiligheid voor elk kind. Pesten doet zich weinig voor en leraren en directie zijn hier alert op. Voorspelbaarheid, duidelijkheid en goed gedefinieerde grenzen aan wat toelaatbaar is, zorgen ervoor dat leerlingen en leraren zich dan ook *veilig* voelen op de school. De Pionier hanteert een schoolbrede aanpak om het welbevinden en positief gedrag van de leerlingen te bevorderen.

Ook de ouders waarmee gesproken is, herkennen dit en bevestigen de toegankelijkheid en duidelijkheid van het team en de directeur.

Dit beeld wordt bevestigd in een recent tevredenheidsonderzoek onder ouders en leerlingen. Zij blijken met name erg tevreden over de gedragsregels die de school hanteert, over de maatregelen tegen pesten op internet en in de dagelijkse praktijk en over de veiligheid op het schoolplein. De school buigt zich nog over de inzet van een instrument voor een jaarlijkse peiling van dit voor De Pionier zo belangrijke onderwerp.

Kwaliteitszorg en ambitie		1	2	3	4
4.1	Evaluatie en verbetering			•	
4.2	Kwaliteitscultuur				•

De school hanteert een meerjarenplanning en hiervan afgeleide jaarplannen. Deze aanpak is momenteel nogal summier ingevuld. Dit betekent geenszins dat het zou schorten aan een kwaliteitsbewustzijn. Dit bewustzijn om ook wat goed is, steeds verder te verbeteren, is door de aansturing van de directeur sterk ontwikkeld. Zij legt terecht een groot accent op een goede borging van wat gerealiseerd is en op een gezamenlijk vastgestelde en voor iedereen bindende bandbreedte. Aspecten waar het in het verleden aan schortte.

Toch is voor de volgende fase waarin de school nu verkeert, nodig dat het proces van evalueren en verbeteren meer cyclisch en minder impliciet wordt. Zo blijkt het tussentijds evalueren nog geen routine. Een driedeling zoals bereikt – gedeeltelijk bereikt – niet bereikt zou beter dan nu de opmaat kunnen zijn voor de verbeterplannen voor de volgende periode. Ook is het schoolplandeel over de gehanteerde aanpak rondom de kwaliteitszorg te beperkt en is niet geheel duidelijk of en hoe alle relevante aspecten van onderwijs en leren systematisch worden geëvalueerd. Bovendien kunnen de onderwerpen uit het jaarplan duidelijker worden beschreven in wat concreet zichtbaar moet zijn in het leraar- en leerlinggedrag. Alle betrokkenen weten dan nog beter wat hen precies te doen staat, en wat niet.

De Pionier kenmerkt zich door een goede *kwaliteitscultuur*. Deze cultuur heeft er voor gezorgd dat de eerdere door de inspectie geconstateerde tekortkomingen volledig zijn weggewerkt en op onderdelen zelfs zijn omgezet in sterke punten. De inzet van de directeur mag hierin niet onvermeld blijven. Maar ook het team heeft hier belangrijk aan bijgedragen door het realiseren van een positief werkklimaat en een goede onderlinge sfeer. Daarbij leggen de leraren de lat hoog en werkt men onder leiding van de directeur enthousiast, betrokken en hard aan de kwaliteitsverbetering. De zeven pijlers van de visie zijn hierbij belangrijk en stralen merkbaar af naar de dagelijkse praktijk. Leraren geven er

blijk van er samen voor te gaan. Met behoud van het fundament en de strikte lijn van nu zal de ontwikkeling die individuele teamleden doormaken door scholing en professionalisering, blijven zorgen voor het elan dat de school heeft gebracht tot waar zij nu is.

2.2 Oordelen over naleving

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

3 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op Basisschool De Pionier.

Daarnaast heeft de inspectie de school en het bestuur gevraagd haar eigen kwaliteit te beoordelen en dat samen met de oordelen van de inspectie te vertalen naar de ontwikkelingsrichting van de school.

Hieronder geeft het bestuur haar reactie:

Acties die de school gaat inzetten n.a.v. het inspectiebezoek van 25 en 26 januari 2016.

Kwaliteitsgebied 1: Onderwijsresultaten

1.1 Resultaten in kernvakken

- Extra ondersteuning voor leerlingen die aandacht nodig hebben in groep 5/6 m.b.t. de vakken: technisch lezen, spelling, begrijpend lezen, rekenen/wiskunde. Er is ondersteuning aangevraagd bij het bestuur voor 1 dag in de week.
- Het vak wereldoriëntatie gaat de school meenemen in de Eind Cito groep 8.

Kwaliteitsgebied 2: Onderwijsproces

2.2 Zicht op ontwikkeling

- De school gaat verfijning aanbrengen in de zorgniveau 's 3A en 3B
- Het team gaat zich bekwamen in diagnostische vaardigheden /analyseren.

2.3 Didactisch handelen

- De school gaat een leerlijn neerzetten voor technisch schrijven, deze vervolgens borgen in de borgingslijst.
- De school gaat een leerlijn technisch lezen neerzetten, deze vervolgens borgen in de borgingslijst.
- 6 Fasen model m.b.t. instructie opfrissen. Met name de onderdelen voorkennis ophalen en begeleidend inoefenen.
- "De Pionier koerier" wegzetten in de leerlijnen van de school.

Kwaliteitsgebied 3: Schoolklimaat en veiligheid

3.2 Veiligheid

- De school gaat een jaarlijkse peiling uitzetten onder de leerlingen van groep 6/7/8 m.b.t. veiligheid.

Kwaliteitsgebied 4: Kwaliteitszorg en ambitie

4.1 Evaluatie en verbetering

- Het schoolplan 2015/2019 wordt jaarlijks geëvalueerd in de volgende categorieën: bereikt – gedeeltelijk bereikt – niet bereikt. Vervolgens zien we de aanpassingen terug in het volgende jaarplan.
- Het jaarplan krijgt een splitsing in leerkrachtengedrag en leerlinggedrag.

4.2 Kwaliteitscultuur

- De directie en kwaliteitsondersteuner gaan door met het bewaken van het fundament en de strikte lijn binnen de school.

4 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen, een onderzoek met het nieuwe conceptwaarderingskader. Zo ook Basisschool De Pionier.

Op 25 en 26 januari 2016 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: directie, kwaliteitsondersteuner, leraren, ouders en leerlingen;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen. Deze observaties hebben wij samen met observanten van de school uitgevoerd.

Op 26 januari 2016, aan het eind van de onderzoeksdag, heeft de inspectie een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de kwaliteitsondersteuner en de leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken, zie bijlage 2 en de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTE

KWALITEITSGEBIED 1: ONDERWIJSRESULTATEN

STANDAARD 1.1: COGNITIEVE EINDRESULTATEN

De leerlingen behalen cognitieve eindresultaten die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De leerlingen behalen eindresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde (minimum)norm. De doelen voor cognitieve leerresultaten die de school stelt, passen bij de kenmerken van haar leerlingen en de maatschappelijke verwachtingen. De school laat zien dat de doelen gerealiseerd worden. Daarbij beperkt de school zich niet tot Nederlandse taal en rekenen.

KWALITEITSGEBIED 2: ONDERWIJSPROCES

STANDAARD 2.2: ZICHT OP ONTWIKKELING

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt ten opzichte van zichzelf en van leeftijdgenoten. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak.

STANDAARD 2.3: DIDACTISCH HANDELEN

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de

inbreng van leerlingen waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau. Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de voor hen beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

KWALITEITSGEBIED 3: SCHOOLKLIMAAT EN VEILIGHEID

STANDAARD 3.2: VEILIGHEID

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en zijn omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen, en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

KWALITEITSGEBIED 4: KWALITEITSZORG EN AMBITIE

STANDAARD 4.1: EVALUATIE EN VERBETERING

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet, rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie, waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel zijn bekwaamheid heeft en

onderhoudt. De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie van de resultaten met de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

STANDAARD 4.2: KWALITEITSCULTUUR

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.

BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE

Onderwijsinspectie vernieuwt het toezicht

De Inspectie van het Onderwijs vernieuwt de komende jaren het onderwijstoezicht: meer maatwerk, meer ruimte voor voldoende presterende scholen, en sterker gericht op verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Scholen, besturen en leraren hebben - en nemen - zelf de verantwoordelijkheid om op hun eigen wijze het onderwijs te bieden dat het beste uit leerlingen en studenten haalt. Met het vernieuwde toezicht wil de inspectie nog sterker die eigen verantwoordelijkheid stimuleren.

- **Basiskwaliteit is in orde, geheel moet beter** - De afgelopen decennia hebben we veel energie gestoken in het opsporen van minder presterende scholen en opleidingen en het samen met hen ervoor zorgen dat ze weer verbeterden. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: het aantal scholen dat zwak of zeer zwak is, is flink afgenomen. De basiskwaliteit is dus steeds vaker in orde. Maar tegelijk zien we dat het Nederlandse onderwijs over het geheel beter kan en moet. Met vernieuwd toezicht wil de onderwijsinspectie daar aan bijdragen.
- **Proces: samen de vernieuwing ontwikkelen** - Op weg naar vernieuwd toezicht gaan we niet alleen op pad. Het is een open proces van gezamenlijk ontwerpen met scholen en besturen, bestuurlijke partners, OCW, de politiek.
- **Instellingen eigen verantwoordelijkheid, de inspectie stimuleert** - Besturen, schoolleiders en niet in de laatste plaats de leraren dragen - en nemen - verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. En voor de eigen manier waarop zij het onderwijs invullen om het beste uit leerlingen en studenten te halen. De inspectie stimuleert de instellingen in het nemen van die eigen verantwoordelijkheid en we sluiten daar in ons toezicht bij aan.
- **Verdere kwaliteitsverbetering** - De kern van het nieuwe toezicht is dat we ook scholen en besturen boven de ondergrens gaan stimuleren tot verdere kwaliteitsverbetering voor hun leerlingen en studenten. We ondersteunen daarvoor de scholen en hun besturen in hun ambities en verbetervermogen. Scholen kunnen daarom straks het oordeel 'voldoende' of 'goed' krijgen. De inspectie houdt overigens onverminderd aandacht voor risico's.
- **Totaalbeeld** - We geven een oordeel op basis van het totaalbeeld, een oordeel dat rekening houdt met het specifieke karakter van elke school en dat ondersteund wordt met toetsbare gegevens.

- **Aansluiten bij kwaliteitszorg besturen en scholen** - Besturen en schoolleiders nemen steeds meer verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun scholen en opleidingen. Met alle besturen gaat de Inspectie van het Onderwijs regelmatig de kwaliteit van de scholen en de kwaliteitszorg van het bestuur bespreken, mede aan de hand van de informatie van de school of het bestuur zelf. We zoeken de dialoog met deze besturen, schoolleiders en leraren over wat hen beweegt, hoe ze er voor staan en waar ontwikkelingskansen liggen.
- **Leraar centraal** - Cruciaal in het toezicht is de aandacht voor de centrale positie van de leraar en de professionalisering. Met het toezicht willen we schoolleiders en besturen stimuleren om de leraar optimaal in staat te stellen zich te ontwikkelen. Leraren zijn met elkaar immers doorslaggevend voor de kwaliteit van het onderwijs en voor de verdere verbetering daarvan. Leraren moeten zich (weer) eigenaar voelen van het onderwijs dat in hun school geboden wordt en de inspectie wil dit graag stimuleren.